

Time : 2 hrs

CODE - TIN

Mark : 50

- N.B. : 1) Question No. 1, 2 and 3 are compulsory.
2) Answer any Two questions from the rest.
3) Figures to the right indicate full marks.
4) Use of map stencil is allowed.
- Q.1 Mark and name the following on the outline map of India 5
i) Northern Industrial region.
ii) A centre of cotton textile industry in Maharashtra.
iii) A tribal region in Maharashtra.
iv) A coal field in Jharkhand state.
v) A centre of iron and steel industry in karnataka.
- Q.2 Write Notes on (Any Three) 15
i) Industrial development in India.
ii) Cotton textile industry in Maharashtra
iii) Domestic trade of India.
iv) Horticulture in Konkan region.
v) Mineral resources in Vidarbha region.
- Q.3 Give reasons (Any Two) 10
i) Iron and steel industry is raw material oriented.
ii) Sugar industry is highly developed in North India.
iii) Konkan region has potentials for the development of tourism.
iv) Most of the India's foreign trade is carried out by the sea.
- Q.4 Define secondary activity explain in detail the classification of industries. 10
- Q.5 Explain in detail the foreign trade of India. 10
- Q.6 Explain the significance of Maharashtra in India's economy. 10
- Q.7 What are the major industrial regions of India ? Explain any one of them in detail. 10
- OR
- Q.7 What are the problems of Mumbai Metropolitan region ? Explain. 10

वेळ - २ तास

मराठी भाषांतर

एकूण गुण - ५०

- सुचना : १) प्रश्न क्र. १, २ व ३ अनिवार्य आहेत.
२) उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
३) उजवीकडील ठळक आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात
४) नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास अनुमती आहे.

प्र.१ भारताच्या नकाशा आराखड्यात खालील गोष्टी दाखवा व नावे लिहा.

- १) उत्तरेकडील औद्योगिक प्रदेश.
२) महाराष्ट्रातील एक सुतीवस्त्र उद्योगाचे केंद्र.
३) महाराष्ट्रातील एक आदिवासी प्रदेश.
४) महाराष्ट्रातील एक खनिज प्रदेश.

प्र.२	टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)	१५
	१) भारतातील औद्योगिक विकास	
	२) महाराष्ट्रातील सुती वस्त्र उद्योग	
	३) भारताचा अंतर्ग व्यापार	
	४) कोकणातील फळबाग	
	५) विदर्भातील खनिज संपत्ती.	
प्र.३	कारणे द्या. (कोणतेही दोन)	१०
	१) लोह व पोलाद उद्योग कच्च्या मालाच्या सानिध्यात आढळतात.	
	२) उत्तर भारतात साखर उद्योगाचा जास्त विकास झाला आहे.	
	३) पर्यटन विकासासाठी कोकणात भरपूर वाव आहे.	
	४) भारतात बराचसा परराष्ट्र व्यापार सागरी मार्गानेच होतो.	
प्र.४	द्वितीयक व्यवसायाची व्याख्या द्या. उद्योगधंद्यांचे वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा.	१०
प्र.५	भारताचा परराष्ट्रीय व्यापार स्पष्ट करा.	१०
प्र.६	भारताचा अर्थव्यवस्थेत महाराष्ट्राच्या महत्वाचे स्पष्टीकरण द्या.	१०
प्र.७	भारताचे प्रमुख औद्योगिक प्रदेश कोणते? कोणत्याही एकाचे सविस्तर स्पष्टीकरण लिहा.	१०
	किंवा	
प्र.७	मुंबई महानगर प्रदेशाच्या समस्या कोणत्या? स्पष्ट करा.	१०
